

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/25/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723211004
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8723211004.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Zuzany Biščákovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Q. D., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpeného v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny N., pochádzajúcu z matky X. U. J.O., nar. X.X.XXXX, bytom Š. XXX/X, N. a otca Q. D.O., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX/XX, D. D., právne zastúpeného JUDr. Idou Cabanovou, advokátkou so sídlom Mičinská cesta 35, Banská Bystrica, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní otca a odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 14P/138/2023-56 zo dňa 24.10.2023, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka maloletej podala návrh na zvýšenie výživného zo strany otca na maloletého syna zo sumy 140,-eur mesačne na sumu 350,-eur mesačne počnúc dňom 5.9.2023 do budúcnosti.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad, ako súd prvej inštancie („ďalej len súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

I. Z v y š u j e výživné zo strany otca určené rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 14P/187/2015-71 zo dňa 12.4.2016 na mal. Q. D., nar. XX.X.XXXX zo sumy 140,- eur mesačne na sumu 300,- eur mesačne od 1.11.2023, ktoré je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

II. V prevyšujúcej časti návrh matky z a m i e t a.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že vykonaným dokazovaním mal súd za preukázanú zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa, ako aj strane otca. Od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti uplynula doba sedem rokov. Otec bol v čase poslednej úpravy výživného nezamestnaný, v súčasnosti má príjem vo 1600,-eur mesačne.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona o rodine.

5. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP).

III. Odvolanie, vyjadrenie účastníkov konania

6. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie otec aj matka.

7. Otec podal odvolanie proti výroku I. napadnutého rozsudku. V odvolaní opätovne poukazoval a rozporoval náklady na maloletého, ktoré boli uvedené zo strany matky. Podľa jeho názoru sú tieto náklady maloletého syna neprimerané a nadhodnotené. Podľa jeho názoru náklady na stravu vo výške 20 eur denne sú nereálne, ak sa maloletý stravuje v normálnom režime. Maloletý pri svojom výsluchu na pojednávaní uviedol, že má denne teplú večeru a obedy v škole. Ďalej namietal náklady na fyzioterapeuta a rehabilitáciu maloletého vo výške 120 eur mesačne, čo sú náklady, na ktoré sú schopností, možností a majetkové pomery rodičov nedostačujúce. Matka tieto náklady odôvodnila len potrebou maloletého. Otec namietal aj náklady spojené s účasťou maloletého na basketbalovom kempe v I. vo výške 850 eur, pričom maloletý bol v tom istom roku už na výlete v Q.. Za podstatnú skutočnosť považoval otec to, že matka maloletého pracuje už dlhodobo obchodnej spoločnosti, ktorej majiteľom je jej otec. V roku 2016 uvádzala príjem zo zamestnania vo výške 350 eur mesačne, pričom minimálna mzda v roku 2016 bola na úrovni 405 eur mesačne. Ku dňu podania návrhu matka uvádzala príjem vo výške 424 eur, nakoľko pracuje len na polovičný pracovný úväzok čo matka odôvodnila tým, že poskytuje maloletému plný servis. Z výsluchu maloletého vyplynulo, že na tréningy chodí sám autobusom, a teda matka opätovne uvádzala nepravdivé skutkové tvrdenie s úmyslom získať pre seba určenie vyššieho výživného. Matka maloletého chodí na lukratívne dovolenky, naposledy bola na dovolenke na P., na 30 dňovej dovolenke v T.. Z uvedeného vyplýva, že matka maloletého si žije nadštandardným spôsobom života, pričom pracuje už dlhé roky len na 50% pracovný úväzok v spoločnosti, ktorú vlastní jej otec. Matka svoj príjem pred súdom riadne nezdokladovala, čo nemožno považovať za riadne zistenie skutočného stavu veci s poukazom na rovnosť účastníkov konania pred súdom. Otec opätovne poukázal na svoje príjmové a majetkové pomery, aj na to, že má 3 vyživovacie povinnosti. Okrem maloletého Q. má vyživovaciu povinnosť k maloletému I., ktorý navštevuje prvý ročník strednej školy D. D. a je taktiež členom basketbalového družstva C. v D. D.. Maloletá dcéra navštevuje štvrtý ročník základnej školy pričom má výrazne zhoršený zdravotný stav. Maloletá dcéra trpí perthesovou chorobou, čo je ortopedické ochorenie, ktorá spôsobuje sekundárnu artrózu bedrového kĺbu, zároveň má skoliózu chrbtice a kratšiu jednu nohu. Dcéra má schválenú kúpeľnú liečbu, na ktorú potrebuje minimálne 534 eur ročne + ostatné náklady na liečbu. Takúto liečbu vzhľadom na jej diagnózu je potrebné absolvovať aspoň 5 mesiacov, no oni ako rodičia si to nemôžu finančne dovoliť, preto boli zatiaľ len jedenkrát. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že otec maloletého sa podieľa na výživu maloletého I. sumou vo výške 276 eur mesačne a na výživu maloletej dcéry sumou vo výške 318,60 eur mesačne, čo mal zistiť z predloženého vyčíslenia zo strany otca maloletého. S uvedenými závermi súdu prvej inštancie nemožno súhlasiť, pretože z listín predložených do súdneho spisu je zrejmé, že náklady na starostlivosť o maloletých I. sú vo výške 384 eur mesačne a na maloletú dcéru 394,40 eur mesačne, pričom on prispieva polovičnou sumou. Otec v odvolaní zároveň namietal aj spôsob výsluchu maloletého na pojednávaní, kde pri kladení otázok zo strany právneho zástupcu otca opakovane do výsluchu vstupoval právny zástupca matky a kolízna opatrovníčka, pričom navádzali maloletého syna na doplnenie a odpovede jeho svedeckej výpovedi. Podľa názoru otca súd prvej inštancie neprimerane zvýšil výživné na maloletého zo sumy 140,- eur mesačne na sumu 300,- eur mesačne, teda o 114,85 %, pričom to výrazné zvýšenie nedostatočne odôvodnil vo svojom rozhodnutí pri uplatnení nákladov vyčíslených matkou v jej návrhu. Súd zároveň nebral do úvahy to, že matka pracuje len na polovičný pracovný úväzok bez primeraných dôvodov. Súd prvej inštancie neúplne a nedostatočne zistil skutočný stav veci, nakoľko pri určovaní výšky výživného neposudzoval výdavky na domácnosť otca a príjmy jeho manželky. Otec vo svojom odvolacom návrhu žiadal, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie.

8. Matka podala odvolanie voči výrokom I. a II. napadnutého rozsudku a žiadala, aby v tejto časti odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zvýšil výživné na maloletého syna na sumu 350 eur

mesačne a to odo dňa podania návrhu počnúc dňom 05.09. 2023. Zároveň žiadala, aby súd vyhovel jej návrhu na úhradu polovice nákladov spojených s autoškolou. Matka svoje odvolanie odôvodnila tým, že od poslednej úpravy výživného sa otcovi dieťaťa zvýšil príjem zo zamestnania na 1600,- eur mesačne a požadovaná suma 350,- eur mesačne je primeraná vzhľadom na možnosti a schopnosti otca a potreby maloletého syna. Priznanie zvýšeného výživného je spravodlivé priznať odo dňa podania návrhu odo dňa 05.09.2023, pretože práve vtedy vznikli najväčšie finančné náklady na maloletého Q. v súvislosti s prechodom zo základnej školy na strednú športovú školu v N.. Matka sa vyjadrila aj k tomu, že zo strany otca jej bolo vyčítané, že si má nájsť zamestnanie s riadnou pracovnou dobou. K tomu uviedla, že je samoživiteľka a finančne jej vypomáha rodina, kedy po nečakanej smrti jej matky v roku 2021, bola jej povinnosť pomôcť rodine a to otcovi a bratovi, ktorí žijú sami, preto pracuje v rodinnej firme. Tento stav je na prospech aj maloletého Q., pretože sa mu môže venovať kedykoľvek, keď to potrebuje a neobmedzuje ju trvalé zamestnanie v cudzej firme.

9. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca uviedol že navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil v celom rozsahu.

10. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca doplnila, že podľa jej názoru odvolanie otca znevažuje jednak prácu súdu, jednak samotného maloletého syna ako aj jej osobu a len preukazuje, že vzťah otca k maloletému je založený výlučne na jeho ekonomickej povinnosti, kde na prvom mieste uprednostňuje čo najnižšie určené výživné. Otcovi vôbec nejde o zdravú výživu a zdravý vývoj maloletého Q., ale hlavne o jeho záujmy. Uvedené preukazuje aj to, že hoci mu bolo výživné určené naposledy pred šiestimi rokmi aj teraz podaný návrh na zvýšenie výživného žiadal zamietnuť a prispievať naďalej sumou vo výške 140,- eur mesačne na 16 ročného chlapca, ktorý má výšku 195 centimetrov, váhu 90 kíl a pravidelne minimálne dvojfázovo denne trénuje v dvoch kategóriách basketbalového klubu D. X. I.. Navyše sa venuje aj štúdiu na športovej strednej škole v N., kde je žiakom prvého ročníka, odbor gymnázium. Maloletý syn potrebuje zvýšený prísun kvalitnej varenej domácej stravy, doplnky stravy športovca a zdravotnú starostlivosť. Otec maloletého uprednostňuje svoje finančné záujmy pred záujmami svojich maloletých detí, pretože podľa jeho tvrdení v odvolaní na výživu všetkých troch detí poskytuje 389,20 eur mesačne, pričom pri jeho príjme 1500 eur mesačne mu ostane suma 1110 eur mesačne, kde do spoločnej domácnosti prispieva aj jeho manželka svojim príjmom vo výške 1500 eur mesačne.

11. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky zotrval na svojich argumentoch podaných v odvolaní. Tvrdenia uvedené matkou v jej odvolaní považoval za nedôvodné.

12. Matka vo svojom vyjadrení vyjadreniu otca zotrvala na svojich doterajších prednesoch a písomných vyjadreniach.

13. Otec vo svojom vyjadrení k vyjadreniu matky doplnil, že nesúhlasí s tvrdením matky, že znevažuje prácu súdu. On požaduje, aby v súdnom konaní boli dodržiavané všetky právne predpisy a všetky práva účastníkov konania, teda nielen maloletého, ale aj matky a otca. Taktiež nesúhlasí s tvrdením matky, že znevažuje maloletého alebo jeho matku. Matka opätovne klamlivo uvádzala, že poskytuje maloletému celodennú starostlivosť, keďže z výsluchu maloletého vyplýva, že na tréningy chodí autobusom a matka mu nevarí každý deň jedlo, tak ako tvrdí ona. Matka vôbec neberie do úvahy, že okrem maloletého Q. má ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Čo sa týka návrhu matky na úhradu polovice nákladov spojených s autoškolou, uviedol, že nesúhlasí s návrhom matky, nakoľko maloletý má 16 rokov a nesúhlasí, aby sa v tomto veku učil šoférovať motorové vozidlá. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka, otec uviedol, že kolízny opatrovník poukazuje na záujem len jedného maloletého dieťaťa, pričom by mal brať do úvahy aj vyživovacie povinnosti povinného rodiča k iným jeho deťom. Na základe uvedených skutočností otec maloletého navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

14. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/,g/ CSP) po skončení, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi

odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v odvolacom konaní a rozsudok zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a v súlade s ustanovením § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 234 ods. 2 CSP, ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

17. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

19. Predmetom prieskumu odvolacieho konania je rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I, ktorým zvýšil výživné zo strany otca na maloletého syna zo sumy 140,-eur mesačne na sumu 300,-eur mesačne od 1.11.2023, výrok II, ktorým súd návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol a súvisiaci výrok III. o trovách konania.

20. Odvolací súd vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel k názoru, že rozsudok bol vydaný predčasne bez zistenia skutočného stavu veci.

21. Výživné na maloletého syna bolo naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 14P/187/2015-71 zo dňa 12.4.2016, ktorým bolo výživné na maloletého syna znížené zo sumy 200,-eur mesačne na sumu 140,-eur mesačne počnúc dňom 1.5.2016. Maloletý Q. bol v tom čase žiakom 2. ročníka základnej školy, zvýšené náklady boli spojené s jeho zdravotným stavom, boli mu predpísané dioptrické okuliare a zubný strojček. Matka žila v spoločnej domácnosti len so synom, uvádzala príjem vo výške 350,-eur mesačne. Otec maloletého bol v tom čase nezamestnaný, mal okrem maloletého syna vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére, žil v spoločnej domácnosti s manželkou, ktorá bola na materskej dovolenke.

22. Z doposiaľ vykonaného dokazovania bolo preukázané, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti došlo k zmene pomerov na strane maloletého syna, ako na strane povinného otca. Maloletý syn žije aj naďalej v spoločnej domácnosti s matkou. Je študentom 1. ročníka strednej športovej školy, triedy gymnázia, pričom sa zároveň profesionálne venuje basketbalu. V tejto súvislosti možno konštatovať, že výdavky spojené s jeho výživou, štúdiom a profesionálnym športovým rastom sa od poslednej úpravy výživného výrazne zvýšili.

23. Otec maloletého býva v spoločnej domácnosti s manželkou, jeho príjem je priemerne 1 539,05,-eur mesačne. Okrem maloletého Q. má vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom, pričom maloletá dcéra má výrazne zhoršený zdravotný stav, s čím sú preukázateľne spojené zvýšené náklady na jej liečbu.

24. Odvolací súd poukazuje na to, že v konaniach, ktoré sa riadia Civilným mimosporovým poriadkom je súd povinný zistiť skutočný stav veci a to aj v prípade ak sú účastníci konania nečinní. Uplatňuje sa tu tzv. vyšetrovacia zásada, to znamená, že súd z úradnej moci je povinný vykonať všetky dôkazy potrebné pre rozhodnutie vo veci.

25. Hmotnoprávnou podmienkou v zmysle zákona o rodine na to, aby mohol súd pristúpiť k zmene vyživovacej povinnosti je zmena pomerov na strane oprávneného, teda maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča, ktorý je zaviazaný platením výživného. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti môžu byť len vtedy ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov konania v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia pôvodného rozhodnutia o výživnom.

26. Odvolací súd poukazuje na to, že zmenou pomerov v zmysle ustanovenia § 78 Zákona o rodine sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V konaní o zvýšení výživného je preto potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného - ide o ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené.

27. Z doposiaľ zisteného stavu vyplýva, že na strane otca maloletého došlo k zmene pomerov. Otec maloletého je riadne zamestnaný s príjmom v priemere 1 539,05,-eur mesačne. V čase poslednej úpravy výživného bol nezamestnaný. Pribudla mu jedna vyživovacia povinnosť k synovi, ktorého si osvojil. Príjem matky s ktorou žije maloletý v spoločnej domácnosti je vo výške 350,-eur mesačne z dôvodu jej výkonu práce na skrátenej pracovný úväzok, čo matka argumentoval starostlivosťou o syna.

28. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie nie je možné zistiť životnú úroveň rodičov, ktorá je smerodajná, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Životná úroveň majetkovo lepšie zabezpečeného rodiča ovplyvňuje životnú úroveň dieťaťa. Miera životnej úrovne rodiča je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi. Môže ju preukazovať napríklad výška mesačných nákladov rodiča, a to v súhrne, ale aj jednotlivé položky. Smerodajnou môže byť výška týchto položiek, ako je účty za mobilný telefón, dovolenky, pohonné hmoty do auta, poisťky, sporenie, osobné motorové vozidlo, ktoré má rodič vo vlastníctve vlastníctvo nehnuteľnosti a podobne. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopnosti, možnosti a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka a nemajú možnosť ju zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni.

29. Na druhej strane na základe podaného návrhu matky na zvýšenie výživného bolo potrebné zaoberať sa aj odôvodnenými potrebami maloletého syna, či došlo k ich zmene od posledného rozhodnutia súdu o výživnom. Základnou podmienkou správneho určenia výživného je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Súd musí ustáliť výšku mesačných nákladov na dieťa a to dôsledným vyčíslením mesačných nákladov na dieťa a to pravidelných aj nepravidelných a posúdením ich dôvodnosti so zameraním nielen na ich opodstatnenosť pre rozvoj dieťaťa, ale aj v súvislosti so životnou úrovňou rodičov. Pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje je potrebné zohľadniť aj výdavky na voľnočasové aktivity, dovolenky, detské tábory a podobne. Z uvedeného vyplýva, že miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká a je závislá od vyššie uvedených faktorov, ako sú schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov. Samozrejme pri určení vyživovacej povinnosti je sú povinný zohľadniť aj osobnú starostlivosť o dieťa a či má povinný rodič aj iné vyživovacie povinnosti.

30. Pri zisťovaní majetkových pomerov na strane oboch rodičov musí súd podrobne zistiť nielen ich príjmové pomery, ale aj ich základné výdavky, ako sú výdavky na stravu, bývanie, cestovné do práce a podobne. U otca je potrebné zistiť príjem jeho manželky s ktorou žije v spoločnej domácnosti a ktorá sa taktiež spolupodieľa na výdavkoch na domácnosť a starostlivosť o ich dve maloleté deti. Matka musí súdu vysvetliť z akých dôvodov pracuje dlhodobo len na skrátenej pracovný úväzok, keďže maloletý je

vo veku 16 rokov a nie je odkázaný na jej celodennú starostlivosť. Matka pracuje v rodinnej firme, teda je predpoklad, že jej z toho plynú určité benefity, čo musí vzhľadom k svojmu skrátenému pracovnému úväzku preukázať. Na druhej strane nemožno súhlasiť s argumentami otca, že ak by mala matka vyšší príjem odrazilo by sa to v určení nižšej vyživovacej povinnosti z jeho strany k maloletému synovi. Pri určení vyživovacej povinnosti povinného rodiča súd vychádza z jeho celovej životnej úrovne, pričom prihliada aj na to, akou mierou sa podieľa na osobnej starostlivosti o dieťa.

31. Odvolaciemu súdu taktiež nie je zrejmé, z akých dôvodov súd prvej inštancie nepristúpil k zvýšeniu výživného odo dňa podaného návrhu matkou, ale až odo dňa 1.11.2023, pričom pre takýto postup nie je žiadny dôvod. V novom rozhodnutí po zistení skutočného stavu veci, ustálením životnej úrovne oboch rodičov a odôvodnených potrieb maloletého syna, súd prvej inštancie rozhodne o návrhu na zvýšenie výživného odo dňa podania návrhu a odôvodní aj to, od akého času výživné zvýšil. Rovnako podrobne odôvodní z akých dôvodov zamietol návrh matky na započítanie polovice nákladov na úhradu vodičského oprávnenia pre maloletého syna. Odvolaciemu súdu sa javí, že výdavok na získanie vodičského oprávnenia je možné považovať za odôvodnený výdavok, vodičský preukaz zvyšuje možnosti mal. Q. pri organizovaní vlastného života, pri pomoci rodičom aj pri získaní a udržaní zamestnania.

32. Až po doplnení dokazovania v naznačenom smere a zistení skutočného stavu veci bude môcť súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodnúť.

33. Odvolací súd ďalej poukazuje na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP a z toho vyplývajúcu povinnosť súdu na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Po vrátení veci a doplnení dokazovania za účelom zistenie skutočného stavu, musí súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia jasne uviesť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z akého dôvodu nevykonal ostatné dôkazy navrhnuté účastníkmi konania, z akých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia musí byť presvedčivé, jasné a zrozumiteľné. Povinnosť súdu poskytnúť dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (preskúmateľnosť súdneho rozhodnutia) je spojené s garanciou práva na spravodlivé súdne konanie. Z recentnej judikatúry Ústavného súdu SR je možné vyvodiť záver, že ak odôvodnenie rozhodnutia neposkytuje odpoveď na podstatné argumenty strán a tak porušuje požiadavku čl. 6 ods. 1 Dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ide o nesprávny procesný postup súdu porušujúci právo na spravodlivý proces.

34. Odvolací súd ďalej dáva do pozornosti súdu prvej inštancie ustanovenie § 116 CMP, podľa ktorého ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcom konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

35. Podľa § 38 ods. 1 CMP ak je účastníkom konania maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

36. Podľa § 38 ods. 2 CMP názor maloletého dieťaťa zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

37. S poukazom na vyššie uvedené má každé dieťa právo byť informované o prebiehajúcom konaní, ktoré sa ho týka s prihliadnutím na jeho vek, rozumovú a vôľovú vyspelosť. Dieťa má právo aj na to, aby v konaní samostatne vyjadrilo svoj názor. Týka sa to predovšetkým konaní o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, zmenu zverenia, úpravu styku a podobne, teda konaní, ktoré sa ho osobne týkajú v tom, do starostlivosti ktorého z rodičov bude zverené resp. akým spôsobom sa bude stretávať s druhým rodičom. Konanie o zvýšenie výživného nie je svojou podstatou konaním v ktorom by mal súd prikrčiť k zisťovaniu názoru dieťaťa. V tomto konaní má súd k dispozícii dostatok možností, akým spôsobom zistiť skutočný stav veci a to predovšetkým výsluchom rodičov, správou kolízneho opatrovníka (ktorý v tomto konaní maloleté dieťa zastupuje) a ďalšími listinnými dôkazmi. V prípade ak má súd za potrebné zistiť názor dieťaťa musí to vykonať spôsobom upraveným v § 38 ods. 2 CMP, teda bez prítomnosti ďalších osôb, ktorí budú následne oboznámení so zápisnicou o výsluchu dieťaťa. Dieťa nie je svedkom (je účastníkom konania) a je neprípustné ho podrobiť výsluchu v prítomnosti právnych zástupcov, ktorí maloleté dieťaťa pri výsluchu konfrontujú.

38. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nedostatočné odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti spôsobuje jeho nepreskúmateľnosť v tejto časti, pričom ide o pochybenie, ktoré nie je možné napraviť v odvolacom konaní. Navyiac, v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie neúplne zistil skutočný stav vecí, čím vznikla potreba aj doplnenia dokazovania súdom prvej inštancie.

39. Po vrátení veci je úlohou súdu prvej inštancie náležite sa zaoberať predostretými výhradami odvolacieho súdu a opätovne vo veci rozhodnúť, pričom svoje rozhodnutie súd odôvodní podľa požiadaviek zákonodarcu, uvedených v ust. § 220 ods. 2 CSP a v zmysle hmotnoprávných kritérií, ktoré ukladá predovšetkým zákon o rodine.

40. V novom rozhodnutí pritom súd prvej inštancie rozhodne zároveň aj o náhrade trov konania vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 1 CSP).

41. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).